

Nro. 37.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Májusnak 9-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

*Békességes és Háborús Környütlállások
Joh. xx. v. 19.*

*CVM esset sero Die Vna sabbathI, et fores essent
CLaVsae, Venit IesVs, stetIt, et ait: paX
VobIs.*

az az

*Mikor este VóLna a' hétnek eLső napján, es az
ajtók Is bé zároLVa VóLnának, a' hoL a' tanIt-
ványok egybe gyüLtenek VaLa eLLenségeIktől Va-
ló féLtekben, eL jöVe jésVs, 's Igy szóLLott
nékIek: békesség tInéktek.*

Ezen áldott igik magyarázattyának alkalmatos-
ságával hirdettetett ki a' Moguntziai fő tem-
plomban, April. 23-ik napján, a' Bétsi Fels. Udvar

és Fr. Respublika közt szereztetett békességre vezető közönséges fegyverszűnés. — Ezen örvendetés igiket hirdették a' *Regensburgi, Augspurgi, Ulmai, Manheimi, Heidelbergai* 's több Német Birodalombeli prédikátorok, minekutánna hozzajok is meg érkezett volna ez az áldott hir: Vége vagyona' háborúnak, fel derült a' békességnek aranyhajnala!

A' Magy Kurir Írója mint orvos Doctor ilyetén hivatalbeli jelentést téfzen Erd. Olvasóinak a' jelenvaló környülállásokról. Egy olly veszedelmes forró nyavalyába esett az irgalmatlan Mars isten, mellyet lehetetlen lészén nékie meg lábolni. — Minden symptomái veszedelmesek, egész testének forrósága rendkívül való, pulsusa igen kemény, tellyes, sebes, ottan ottan egyenetlen, a' fejfajása szüntelenvaló, szúró, egész nap phantazérozik; szémei igen nedvesek, véresek, nyughatatlanok; nyelve száraz, és sárga phlegmával bé boritatott, szomjusága igen nagy, sem nappal, sem éjjel nem alhatik; lelegzete nehéz, meleg, és szorongatást okozó; az urinája tüzes, sétét veres, zavaros. — Sem a' gyakorta való évágások és evacuansok, sem a' hivesítő és lágyító, sem a' vért véknyító ezközők meg nem tensesithették nyavalyájának veszedelmes symptomáit, a' criticus napok is el múltak, semmit nem segithet rajta a' természet, minden ereje el, veszet kezei is reszketnek, fogdossa a' legyeket, szemei homályosodnak, a' két vakzeme bé esett, orra hegyes, egész ábrázatja hypocratica, nints olly Esculap, a' ki rajta segithessen — már haldokló félben vagyona — el nem kerülheti, a' halált — engedjenek néki az egek örökkévaló nyugodalmat! Alleluja!! Alleluja!!

A' múlt *Aprilisnek* 25-ik náján költ Frankfurti levelek szerént, a' közönséges fegyverszűnésnek a' kérmádiáknal lett ki hirdettése után abban egyestenek még a' Cs. K. és Frantzia fő vezérek, hogy a' Fr. ármádia a' *Nidda* vizén túl, a' Cs. K. ármádia annak innenső partyán tele-

pedjenek le és táborozzanak az el kezdődött bé-
kességnek tökéletességre leendő meneteleig —
hogy mindenütt szabadon mehessenek és jöhessenek
a' lovas és szekes posták; hogy a' Publicum-
ra nézve a' *Ménus* és *Rénus* folyovisei neutralisok
legyenek; hogy a' Frantziák, néhány helyeket ki-
véven, a' *Rénus* vizén felfelé a' *Ménus*ig, az Au-
striacusok pedig, a' viz mentében Moguntziáig
szabadon hajókázhasáanak. — Werneck Feld. M.
Lajtinántnak *Offenbáchban*, *Hoche* Fr. Fő vezérnek
Friedbergben, *Lefevre* Generálisnak *Höchstben* le-
szzen fő hadi szállások. — *April. 24 ik* napján a'
két utólsó a' *Frankfurti* teatrumban is jelen vólt,
's mind ketten, mint már barátok szivessen fo-
gadtattak. *Adjon Isten mindnyájunknak állandó*
békességet!

Valamint az Austriai örökös tartományok-
nak, úgy a sok hadi viszontagságoknak terhe alatt
sokáig nyögött, és nagyon el fáradt Német Biro-
dalomnak is ki mondhatatlan örömet okozott a'
Bétsi Fels. udvar és a' Frantzia Respublika közt
minap szerzett békességre vezető fegyver szü-
nés (c). Mindenütt ez az áldott igétske hangzott

(c) *A' Publicumnak nagyobb része semmi kü-
lömbséget nem tud az el kezdődött, és el vég-
ződött Békesség közt tenni. Inchoata vagy el
kezdődött bekesség az, a' mellyben a' Consu-
mata avagy el végződött békességnek funda-
mentomos tikkelyeiben a' két hadakozó fele-
kezet meg egyez, és mind ketten arra köte-
lezik magokat, hogy a' több mellesleg való
tikkelyeknek meg háározására is tellyes ked-
vek és szándékjok vagyon. — Az elsőbet *Pre-
liminaris* békességnek hívják a' *Diplomaticu-
sok*, és e' többire mindenkor maga után húzza
a' *Consummata* békességet. — Illyen *praelimi-
naris* békesség kötött *April. 18-ik* napján a'
Gölzi Sz. Agoston szerzetén lévő apátzák klas-
tromában, *Styriának* *Leoben* nevü varasa mel-
ott, *Bonaparte* Fr. fő vezér és le *Clerke* Fr.*

a' levegőben: Békességünk vagyon! Békességünk vagyon. — Sok várasak és helységek kételkedtek annak valóságáról mind addig, míg magok az Előjárók hivatalbeli jelentést tettek volna arról, akkor pedig az öröm borától meg részegittetvén, és el felejtkezvén előbbi nyomoruságaikról, örömmel, 's tapsolással hirdették egymásnak ezt a' régen ohajtott történetet.

A' *Regensbusgi* Imperialis Diéta *April. 29-ik* napján vette arról a' leg bizonyosabb tudositást *B. Fahnenberg* Austriai Directorialis követ és Német Birodalombeli belső Tanácsos úrtól, a' ki Ő Cs. K. Felsége parantsolatjából tudára adta azt, hogy a' békességnek praeliminarisztikkelyei *Aprilisnek* 18-ik napján erőssítettek meg Császár Ő Felsége keze alá írása által — Azt is tudtára adatta Ő Cs. K. Felsége a' Regensburgi Diétának, hogy addig, míg ezen Békesség Párisban nem ratificáltatik, tudára nem adathatja annak tikkelyeit, arról mindazáltal előre bizonyossá teszi, hogy ezen Békességnek tikkelyei közt nem utolsó helyet foglalt a' Német Birodalomnak Constitutionalis Integritasa, avagy tötvényes egészsége. — Illyenképen füstbe kell menni a' Rénus túlsó részén fekvő Német Tartományoknak Frantzia-Commissariusok által kéréletekre lett fell oztattatasa.

Német Ország.

A' múlt hólnapnak 15-ikén költ Kolóniai levelekből olvassuk, hogy az ott lévő Fr. Commissió a' Rénus vizén túl lévő Német tartományo-

---

Generális egy részről, mas részről pedig Marquis Gallo Nópolyi követ, és Gr. Merfeld Cs. K. Generális közt, mellynek fundamentomostikkelyeit Fels. Fejedelmünk is jóva hagyta és keze alá írása által meg erőssítette. A' több mellesleg való tikkelyek Párisba küldettek a' meg erőssítés végett, minthogy azoknak meg allitására a' fent nevezett Fr. vezéreknek nem adott a' Directorium hatalmat.

kat *provisorie* hat kerületre osztotta fel; mellyek ugyan még *mostis* előbbi előjáróik által fognak igazgattatni, de a' Fr. Respublika neve és Fő kormánya alatt.

Az *első* kerület a' *Krajtzenaki*, mellyben a' *Wormátziai* és *Spayeri* püspökségek, a' *Moguntziai* Ersekség, *Palatinatus*, *Hasszia*, a' *Bádeni* Márkgrófság, és *Wormatia's Spayer* Imperialis szabad városok vagynak bé foglaltatva. Ez a' kerület a' *Kreutzenakban* leendő *provisoria* Kormányfő által fog igazgattatni.

A' 2-ik kerület a' *Zweibrückeri* vagy *Biponti*, mellyhez az egész *Zweibrückeri* és *Saarbrückeri* herczegségek, a' *Bliescasteli* uradalom, és a' *Leyeni*, *Salm*, 's *Beilsteini* Grófságok fognak tartozni. — Ezeknek kormányfőjekek lesznek *Zweibrückben* és *Saarbrückben*.

A' 3-ik kerület a' *Trieri*, melly az egész *Trieri* Val. Fejedelemséget, és a' *Manderscheidi* Grófságot foglalja magában. A' Kormányfője *Koblentzen* lesz.

A' 4-ik Kerület a' *Kolóniai*, mellyhez a' *Kolóniai* Val. Fejedelemség, maga a' város *Kolónia*, az *Arembergi* herczegség, a' *Gerolsteini*, *Schleideni* és *Blankenheimi* Grófságok kaptasoltattak. — Ennek kormányfője *Bonnban* fog lenni.

Az 5-ik Kerület a' *Jülicheri*, mellyhez a' *Jülicheri* és *Bergi* herczegségek, és *Aachen*, vagy *Aquisgranum* Imperialis szabad város, annak egész környékével fognak köttettetni. Kormányfője *Düsseldorfban* lesz.

A' 6-ik a' *Geldriai* kerület, mellyhez minden Rénuson túl fekvő Prussziai tartományok fognak tartozni, és a' *Geldriában*, *Meursben*, és *Kliviában* leendő kormányfő által igazgattatni.

Olasz Ország.

Noha a' *Toskánai* nagy herczeg nagy részént lefizette már a' *Frantzia* armada tartására igirt

summát: ezek mindazáltal még most sem akarnak Livornóból ki költözni, azt vetvén okúl, hogy az Anglusok sem üresítették ki a' *Porto Ferraiói* szigetét, holott sok zsákmányozó hajókat készítettek, és küldöttek ki a' közep tengerre, mellyek nem kevés kárára vagynak a' kereskedésnek. — A' Korsikai utolsó levelek szerént, még most is nagy gyűlölség uralkodik a' hegyközi és térgyföldi lakosok közt, és mind ketten nagyon pufztitják azon szigetet. — A' Spanyol követ *Azara Chevalier* még most is *Florentziában* múlat, tellyességgel nem is igyekszik *Rómába* menni; hanem a' Spanyol követségnek két titoknokjai oda vissza menvén, nagytseedességben élnek.

A *Luccai* Respublika követeket küldött Párisba és *Bonaparte* Fő vezérhez, attól tartván, hogy a' Német Birodalommal való feudális egygyessége miatt ellenségesképen fog vele bánni a' Fr. Respublika — A' Cispadanai Respublika arra öztönözi, hogy egygyesitse magát vele.

A' *Velentzei* Respublikának szárazon lévő tartományaiban igen keserű gyümölsöt hozott a' Fr. szabadtság és egyenlőségnek bimbózó fája — A' *Bergamó* és *Brescia* városának lakosai a' *Lombardiai* partiótáknak segítségek által egynéhány versben tsatáztak a' *Velentzei* truppokkal, 's ezeknek tzimborás társaikkal a' *Saló* város-és környékbeliékkal, és tsak nem mindenkor diadalmat vettek rajtok; végtére egészlen öszve törték a' *Velentzei* aristocratákat, és ezeknek barátjait, azután bé rohantak *Saló* városába, és mind azokat, a' kik annakelőtte kevés idővel a' baratság szine alatt, az ő velek egy huron pendülteket megöldösték, a' városnak minden szegeleteiből ki keresték, 's tromfal ütötték a' tromfot. Illyenképen ott is nagymértékben vagyon a' hazafiak közt való haborúság.

Majland városából iratik, hogy a' Frantzia Respublikának *Velentzében* lévő követje *Lallemand* polgár levelet vett volna *Bonaparte* Fő ve-

zértől, mellyben arról vett parantsolatot, hogy jelentené meg a' Velentzei Kormányfzéknek, melly nehezen szenvedje a' Directorium a' Velentzei Respublikának sántikalását, és alattomban gyakorlott barátságtalanságot — Egyszersmind világosan ki mondotta a' Fr. Kormányfzék parantsolatjára, hogy, 12 óra el forgása alatt nyilatkoztassa ki magát, mit akar, békességet e' vagy háborút? Ha az elsőbbet, leg ottan adjon elegendő elégtételt a' Fr. Respublikának, 12 milliomot fizetvén azon károknak ki potolásására, a' mellyeket a' Fr. ármádiának hol egy, hol másféleképen okoztak bérbe fogadott emberei. Így vóltak a' Velentzei földön a' dolgok *Aprilisnek* 18-ik napjan.

Későbbben, t. i. azon hólnapnak 27-ikén költ *Triesti* levelekből olvassuk, hogy *Palmanuova* körül a' szárazon, és *Veléncze* mellett a' tengeren el is kezdődött már a' Frantziák és Velentzeiek közt való ellenségeskedés. Tudniillik egy *Bonaparte* nevű egynehány ágyukkal meg rakatott Fr. hajó, azon szabad Társaságnak constitutiója ellen, erőszakosan bé akarván a' Velentzei kikötő helybe menni, öszve lövöldöztetett, és a' rajta vólt hajós katonak mind egy lábíg öszve vagdaltattak.

„A' Cispadanai Respublika Mart. 27-ik napján 65 voksoknak töbsege által bé vette az új Constitutiót. E' szerént nem Cantonokra, a' mint némelleyek akarták, hanem egyházi megyékre fognak az ezen Respublikának tartományai, u. m. *Módena*, *Reggio*, *Bologna* és *Ferrára* fel osztattatni, azon okból, mivel ennek Constitutiója a' Catholica vallás fundamentomán epitetett fel. — Sokan sok ki keresett okokkal kivánták azt megmutatni, hogy a' Catholica vallás leg illendőbb a' democratica igazgatásnak formájához, és hogy a' vallásoknak soksága mindenkor ártalmára vagyon a' Statusnak; következésképen ha a' Nem-Catholikusok meg fognak is köztök szenvedtetni, őket mint örökös szolgájokat úgy fogják tartani. — Végtére a' hosszas vetélkedés után azt végzették, hogy a' Nem-Catholikusokat meg nem kell vallás-

beli gyakorlásokban háborítani; hogy azokat, akik a' szerzetes életre adják magokat, minden világi hivataloktól el kell zárni. Azomban a' mostani Convent tagjai közt egy *Franciscanus* szerzetbeli pap is vagyon, kinek nevi *Greppi* az Olasz Ország dramaticus írók között a' leg nevezetesebb, a' ki is leg buzgóbban beszélt ezen tse-tsemő Respublikának egysége és feloszthatatlansága mellett.

Némelly nehézségekre nézve, mellyek, a' feudális dolgoknak el törlése, és a' Párisba küldtetendő követség vegett elő fordultak, *Bonaparte* Fő vezértől kivantak oktattatni. — Az utólsóbb tárgyra nézve azt a' választ kapták tőle, hogy azzal sietni nem kellene. — Végzéseik között is sokat el törlött. — Még a' múlt Januariusnak vége felé értékre adatta a' *Módenai* Congressusnak, melly nagy kedvetlenségére volna nékie, hogy némelly deputatusok a' bal vélekedések, hamis principiumok és holmi sophismák által, megvakittatni engedik magokat, 's nem követik meszszebb látó tiszt társaiknak hasznos tanátsaikat.

Azon levelekre, mellyet April. 5-ik napján *Scheiflingi* fő kvártélyába hozzá küldöttek, és a' mellyben azt a' kérdést tették, bizhatnak e' respublikájoknak tellyes szabadságához, a' többek közt így szólott hozzájuk küldött válaszában." Bizonyos erőssítést kívánnak tőlem a' Cispadánai Respublikának mástól való nem függéséről. Valylyon nintsenek e' ezek a' bizonyságok az Olasz Országí armádiának győzedelmeiben helyheztetve? Minden győzedelmünk egy egy fundamentomkö a' Cispadánai Constitutióinak alkotmányában. — Igen sok győzedelmet szerzettünk mi magunknak a' jelenvaló táborozásnak kezdetétől fogva, mellyek elegendő tanúbizonyságai lehetnek annak, és senki sem kételkedhetik a' Frantzia Kormányának azon szives kívánsága felől, melly szerént azt akarja, hogy a' Cispadánusok magoknak szabad és mástól nem függő alkotmányt tsinállyanak."

Frantzia Ország.

A' *Redacteur* nevű *Párisi* újság levelekbe *Bonaparte* Fő vezérnek két leveleit iktattata bé a' *Directorium*. Az elsőbbit, a' melly *Mart. 31-ik* napján költ, *Károly* Kir. Fő Hertzeghez intézte a' nevezett Fr. vezér, mellyben azt adja értésére, hogy a' Fr. Respublika egész hajlandósággal legyen a' *Bétsi* Fels. udvarral való meg békéllésre.

Párisból írják, hogy az *Olasz* Országai Fr. armádia 100 ezer főből álló, és 8 corpusra legyen felosztattatva, a' mellyeket *Angerau*, *Serrurier*, *Masena*, *Bernadotte*, *Joubert*, *Ray* és *Kilmaine* Fr. Generálisok commandiroznak. — A' *Directorium* végzése szerént *Bonaparte* fő vezérnek táborozása és sok hadi tettei planumaival és landkártyakkal együtt fognak ki adattatni. — *Triestből* írják hogy midőn *Bonaparte* *April. 28-ik* napján oda vissza ment volna, mind a' *Magistratus*, mind az ott lévő *Consulok* tiszteletére mentek, és hogy a' *Velentzei* követet *Caligarit* maga eleibe nem bocsátotta. Azt is írják felőle, hogy színében sárga, és beteges, melly miatt egynehány izben tenger vizből készült fürdővel élt. Generál *Canclaux* neveztetett ki *Nápolyi* követnek, kihez követségbeli titoknokúl *Trouve* polgar a' *Moniteur* újság leveleknek írója adatott.

B é t s.

A' *Bonaparte* Fr. Fő vezérnek edjik adjutánisa, egy 18 esztendő ifjú hadi tizt, a' múlt szombaton ide jött, de miért, miért nem, azt mi nem tudjuk. A' közelebb múlt szombaton költ *Bétsi* udvari *Diarium* az égis magasztallya, és a' jövő időknek molly által meg nem emészthető kronikájába el törülhetetlen betűkkel fel jegyeztetni kívánnya a' *Bétsi* ifjúságnak azon készségét, mellytől öztönöztetvén, Hazája 's Fels. Fejedelme védelmezésére fegyvert fogott, különbkülömbféle tanyákra ki marsirozott, de a' honnan három hetek múltván, minden sértődés és veszedelem nélkül honnyaiba vissza jöven ismét előbbi foglaltosságáihoz nyúlt.

Ha nem több, bizony nem kevesebb ditsiretet érdemel a' Magyar Nemzet, azon hiveségéért, mellyet eleitől fogva nagy mértékben mutatott a' Fels. Austriai Házhoz. — Néhai ditsőséges emlékezetű jó anyánk és királyunk *Mária Térésia*, a' kit uralkodásának kezdetében hét hatalmas ellenség támadott meg, és igyekezett ősi birodalmaitól meg fosztani, gyakorta meg vallotta azt, hogy nem másnak, hanem egyedül a' Magy. nemes Nemzet maga eránt való hiveségének, és vitézi karjainak köszönhető Országainak birtokaiban lett meg maradását. — Ugyan ezt vallotta mostan uralkodó Fels. Fejedelmünk az utolsó Pisoni Ország Gyűlésben, Kir. thronusból mondott deák Oratiójában. Tudjuk az 1741-ik és következő esztendőknél történeteiből, hogy a' Magyar Nemesség lóra ülven honnyát feleségét, gyermekeit, vagyonát, egy szóval mindenét, a' mivel birt, el hagyta, Bavarjának innenső határaihoz ment, és a' már addig jött és végső veszedelemmel fenyegető ellenséget bátran meg támadta, meg verte, öszve törte, és a' Rénus vizén túl üzte. — Akkori veszedelmeket még most sem félejtették el a' Frantziák, és senkitől annyira nem rettegetek, mint a' Magyar Nemesség fegyverének életől. — A' mint bizonyos Tudósításokból tudjuk, most is bámulásra méltó kezséget mutatott a' magyar nemzet, nemcsak az által, hogy a' nevezett Ország Gyűlésén igirt 50 ezer rekrutát kevés hetek alatt ki állította, a' regementekhez fel küldötte; hanem kiváltképen az által is, hogy mihelyt Felséges királyunknak kegyelmes parantsolatját az Insurrectio eránt vette, talán egyetlen egy nemes származású és indulatú Magyar sem találtatott, kinek ez a' symbolum ne pengett volna a' nyelvén: *Pro Patria et Rege* az az: *Készek vagyunk Hazánkért és Királyunkért életünket fel áldozni.*

Nagy Britannia.

A' közelebb múlt posta napon költ Magy. Kurir 565-ik lapján emliténk egy két szóval, hogy a' Westminsteri lakosok képében instantiát adtak

be a' Kiralynak Gr. *Bedford, Fox* Úr, és más két deputatusok a' mostani ministeriumnak megváltoztatása eránt (Westminster Londonnal által ellenben fekvő és egymástól tsak a' Themse vize által el választatott város). Miként gondolkozik *Londonnak* és *Angliának* nagyobb része a' jelenvaló háborúról, és annak szomorú következéseiről, leg jobban láthattuk azon esedező levélnek mivóltából, melly ekként vagyon.

„Mi Felségednek leg hivebb jobbágyi, *Westminster* városának lakosai a' leg mélyebb aláztatossággal engedelmet kérünk a' Felségedhez való közelithetésre, egy olly időben, mellynél a' jelenvaló Fr. Revolútió alatt tsiklándozók és veszedelmesebb még nem vólt. — Felséged ministerjei egy olly háborúba keverték bennünket, mellynek folytatásaért már 130 millió font sterlinget vesztegettek el. — Azok az új adók, a' mellyekkel a' nép meg terheltetett, hetedfél millió font St. mennek esztendőnként, és a' ministerek által fel áldoztatott emberek, 's az ő általok okoztatott nyomorúságok hitelen felül valók és számtalanak.”

„Alázatossan Felséged eleibe terjesztyük, hogy a' mostani ministerek alatt semmi szerentsénk és bódogulásunk nem vólt. — Nemtsak vissza nem vitték Fr. Országba a' monárchiát, sőt inkább kéntelenek vóltak azon Respublikának valóságát meg esmérni, és vele békességes alkudozásra lépni. — Nemtsak fel nem kontzolhatták annak tartományait, sőt inkább kéntelenek vóltak meg engedni, hogy a' Frantziák *Belgiummal* és Német 's Olafs Orzágnak nagy részével meg öregbitsék birodalmokat. — Sőt Országunknak azon része is, a' mellynek a' Fr. Respublika flottája a' lest meg vetette, egyedül az elementumoknak jótéteményei által menekedett meg a' gyógyithatlan veszedelemtől. — A' midön a' ministerek első versben a' békességet keresték vólna, igen alacson módon és tettetéssel bántanak velek, önnön magok vallást tettek tehetetlenségekről, de tett hibaikat mindenkor tagadták. — Eppen abban a'

szempillantásban nyilatkoztatták ki Frantzia Ország ellen való leg ellenségesebb feltételeiket, a' mellyben leg tehetetlenebbek vóltak a' velek való hadakozásra. — Midön a' hadakozásban való meg egyezésünket igyekeztek volna meg nyerni, azzal biztattak bennünket, hogy a' mi kereskedésünknek további fen tartására a' háború szükséges. — Most pedig tsaknem minden Európai kikötő helyek bé vagynak előttünk zárattatva, számlálhatatlan sok portékák hevernek a' kereskedőknek boltjaikban, semmi circulatiója nintsen a' pénznek, és a' fabrikákban lévő szükölködő munkások ezrenként halnak a' nagy szükség miatt. — A' ministerek azzal biztattak bennünket, hogy a' háború a' tulajdon jussoknak és a' közönséges Creditum fenn tartására el kerülhetetlenül szükséges — most pedig minden lakosnak örökségét a' titkos Tanáts szabad tettzése alá rekesztették, az Angliai Bankó is kéntelen vólt a' fizetéstől meg szünni. — Azzal biztattak bennünket, hogy Constitutiónk fenn tartására szükséges a' Frantziák ellen való háború: most pedig önön magok temették el annak nagyobb részét a' szabadságot, és a' Parlamentum hire 's meg egyezése nélkül is küldözgetik a' sok pénzt az idegen fejedelmeknek, és úgy láttzik, mintha egészen a' katonai despotismus alá vetni akarnák a' népet. — Azzal biztattak bennünket, hogy Országaink egységének fenn tartására szükséges a' háború; holott úgy viselték, 's még most is úgy viselik magokat Hybernia eránt, hogy ezen derék és hiv, de el nyomatott és üldöztetett nemzetet egészen el idegenítették tőlünk, a' midön a' Hyberniai tartományoknak leg virágzóbb részét törvénytelen katonai hatalom alá rekesztették."

„Nem valamelly köz tévelygések ezek, hanem valóságos nagy vétkek, és mi ezen gonofzságok miatt vadoljuk az Isten és Hazánk előtt Felséged ministerjeit. — Felséged személye eránt való nagy hajlandóságunk, és Felséged uralkodása eránt való hivségünk meg tsonkitattak. — Az elsőbbért Felséged virtusai és személyes tulajdon-

ságai kezesek léznenk, az utólsóbbért pedig az a' Constitutió fog felelni, a' melly Felségedet királyá tette. Hanem a' mi polgártársaink és maradáink eránt való kötelességeink öztönöznek bennünket annak Felséged eleibe való terjesztésére, hogy az említett virtusoknak jótéteményeitől egészlen meg fozztonak bennünket Felséged minis- terjei, a' mennyiben azon tsatornákat, a' mellye- ken azok folyani szoktak, előttünk egészlen be dugják. — Meg homályosították ök a' nemzet be- tsületét és ditsösségét, meg mérgesítették a' ma- gános életben való szabad társalkodást, semmivé tették a' Constitutiót. — Azért is esedezünk Fel- ségednek, örökre küldje el magától a' mostani mi- nistereket."

Hasonló hangon szólló instantiákat adtak bé *Dublin*, *Edinburg*, és több nevezetes városok a' ministeriumnak meg változtatása eránt. Meg mu- tatja az idő minémű válasz fog kéréseikre adat- tatni. —

Egy Angliai Univerzitas ezt a' jutalmaztató kérdést adta ki nem régiben: *Ugyan azon idő alatt a' Frantzia Országgi Gvillotine emesztett e' meg több embert, vagy a' majom orvosok Angliában?*

A' Jó Reménység Fokától Jan. 16-ikán kül- detett tudósítás szerént, a' *Madár* nevű hajó, egy olly Hollandiai kereskedő 's Bataviából Európá- ba jött hajót rablott el, a' mellyenn találtatott portékák 300000 font sterlingre betsültetnek. — (Tartsuk meg, hogy minden tenger mellett lakó Nemzetek, meg szokták a' magók kereskedő és hadakozó hajóikat kereszteni, 's azoknak külö- nös neveket adni.)

A' Wallisi hertzezségből azt írta a' *Pembroki* Grófságban lakó *Colby Obester*, hogy ottan egy- nehány ezer Frantziák szállottak ki a' szárazra. — *Nelson* Commadore 3 linea hájóból, és 9 vagy 10 fregattéból álló escadréval leselkedik azon Spa- nyól kereskedő hajok után, mellyek a' múlt Mar- tiusnak kezdetében indultanak ki Amerikából Eu- rópa felé, a' mellyek olly drága portékakkal vagy

nak meg rakattatva, hogy egynek az árra 1 millió font sterlingre tétetik. (Commodore annyit teszzen Angliában, mint All-Admiral, és közönségesen egy eskadrét, az az egynéhány hajóból álló kis flottát szokott commandirozni.)

Marquis *Antichamp* igen hires Generális XVI Lajos király uralkodása alatt I Pál Császár által Generál Lajtinantá tétetett az Orosz ármadiánál, és már el is ment *Londonból Petersburgba*. — Az ott, t. i. *Londonban* tartózkodott Fr. hertzeg *Angouleme* hajóra ült, és ment *Hamburgba*, a' honnan *Blankenburgba* fog utazni *XVIII. Lajoshoz*, onnan pedig a' hertzeg *Condé* ármadiájához.

Magyar Ország.

Zabóles Vármegyéből 24. Apr. 1797. Nem lehet el halgatnom ezen Megyebéli Nemességnek nemes lelküségét, Fels. Királyunk, édes Magy. Hazánk eránt forróan buzgó indulatját, mellyet az ezen folyó hólnapnak 21 és 22 ik napjain N. Kállóban tartatott Vármegye Gyüllesen nyilvánosságosan meg bizonyította, a' midőn mindnyájan, minden külömbség nélkül, kész lélekkel, bátor szivel a' Márs vérengező piaczára ki szállani magokat ajánlották, 's a' *lóra katona, lóra katona!* gyakori hangjával zengett az udvar, és a' palota minden zege zugja, és ha minden nemes ereken ilyen Magyar vér kerengene, mint a' millyen ezekében, úgy mindnyájunkat az az édes reménység foglalhatna el, hogy a' Frantzia kísértet, a' melly a' képzelt szabadság szemetes dombjáról mutogatja a' világ vakító ditsösségét, a' mellynek háttár nélkül való vakmerősége, 's kevélysége olly számos vitézeket áldozott fel a' dühösségnek rémitő óltárán, gyalázatossan vissza verettetne, és az ő bóldogtalan szabadságának idétlen csemetéje gyökerestől ki száradna, vagy ki vágattatnék mint rossz fa.

Különössen élesztette a' sziveket Fő Ispán Ő Excellentiája B. *Splényi Gábor* Úr vitéz tekintete, a' ki a' Haza ditsösségéért vivni született, a' kinek vitéz fejét nem sokára új borostyán koszorúkkal meg fogjuk rakni.

Tekint. Vice-Ispán *Szatthmári Király József* Úr hathatos, 's természettel edes, azomban fontos belzédére, úgy tettett, mintha minden homlokokról azt olvastuk volna: *Pulchrum est pro Patria mori, Igen szép a' Hazáért meg halni! Vitam et sanguinem pro Rege et Patria, Óltó az én életem és vérem Királyomért 's Hazámért!*

Ezen Megyebeli Nemesség Fő Kapitányának ki neveztetett amaz igazi Magyar Nemes szívet viselő, mindenekben nagy tapasztalású, 's közonséges kedvességet érdemlett Melt. B. *Way Miklós* Úr Ö Nagysága, Vice-Kapitánynak *Way Adám* Úr — Ellyenek e' Magyar Herósok! Ellyen az egész Magyar Nemesség! Az Ország és a' Király! — Adjon a' Magyarok Istene egy olly ditsőséges győzedelmet minékünk, a' mellyért nemcsak mi fizethessük meg a' győzedelmeskedtető Égnek a' háladatosság oltárán a' méltó adót, hanem még a' mi késői maradékaink is! Amazok a' képzelt szabadságot szomjuzó Patrioták pedig vesszenek el az ő maszlagos principiumaikkal együtt, mert nem mind arany az a' mi fényes.

Szombathelyről Maiusnak 2-ik napján. Mi nemcsak készülünk az Insurectióra, hanem a' Szombathelyi Járásból már tegnap mintegy 130 lovas Nemes ide is gyüllött, mint ezen Megyének közép pontyára, es lassan lassan mind több több érkezik ide — A' már fel gyülekezteket *Batthyán Lajos* Ö Hertzegsége, mint ezen Vármegyének Fő Ispánya, és kormányozó Obestere, a' már ki neveztetett több tisztekkel együtt, dél előtt és dél után rendbe szédték, 's útzánként vezették. A' többi öt Járásokból ma és hólnap közel 600 ember fog ide fel gyülekezni, és mihelyt tökéletes számmal lesznek, azonnal a' ki rendelt helyre marsirozni.

Tudósítás.

Rév. Komáromból d. 1. May 1797.

Ertésünkre esvén, hogy sok nagy érdemű Urak, ezen a' környéken, kívánnának az itten épült új Gymnasiumnak jelenlévő belső állapot-

járól 's miben létéről bizonyost tudni: kívántunk ezen helyes kívánságnak, az említett nagy érdemű Urak eránt való tiszteletünknek meg-mutatására, 's magoknak is, hahogy ezen kívánság abból a' tzeleből volna, hogy kedves fiaikat a' tanulás végett ide küldeni szándékoznának, a' szerént való alkalmaztatásokra, e' közönséges felelettel eleget tenni.

Az említett Gymnasiumban tehát, a' rendes Professoron kívül, vagynak még három más Tanítók; e' három között is az edjik már a' külső Országi Universitasokban is nevelte tudományát 's tapasztalását. Ezen Tanítóknál száma szerént, a' Tanulók tanittatnak nagy Classisokban; a' melyek között az *elsőben* vagynak a' Rhetorok 's Loglicusok, a' kik már szép számmal vagynak, 's naponként szaporodnak; a' *második* áll a' Syntaxistákból, 's az úgy nevezett Grammatistákból; a' *harmadikban* tanittatnak, a' deák nyelvnek kezdeti, a' Declinatiók, Conjugatiók; az *útolsó* tsupán Magyar Oskola.

Minden Classisban más Tudos Nemzeteknek leg-hiresebb paedagogusinak út mutatások szerént, a' mennyiben azok mi reánk alkalmaztathatók; leg nagyobb gond fordittatik a' Vallásra, az erkölcsök formálására, és azon dólgoznak tanittatására, a' mellyeknek tudása a' közönséges életre leg inkább meg kívántatik, és a' mellyek nélkül nem lehet senki is értelmes Hazafi; még a' Deák nyelvnek tanittatása is úgy intéztetik, a' mennyire csak lehet, hogy az által ne tsak a' jövendőbéli Tudos, hanem a' jövendőbeli köz rendü ember is, á' ki külömben annak semmi hasznát nem venné, épüljön.

A' Német Nyelv is a' két felsőbb Classisokban a' leg nagyobb szorgalmatossággal tanittatik. Jövendőben, Oskolánknak nevedésével, fog szaporittatni a' Tanítók száma is; és annak idejében, a' környülállások úgy hozván magokkal, fognak a' felsőbb tudományok is tanittatni. Munkába vagyon véve egy ollyatén Classisnak, a' nagyobb idejü tanulókból való formálása is, a' melly tsupán tsak Nemzeti Oskola-fog-lenni.